

Wielowymiarowość poradnictwa w życiu człowieka.

redakcja naukowa Daniel Kukla

Rozważania przedstawione w opracowaniu ukazują wielowymiarowość poradnictwa zawodowego, z jakim mamy do czynienia w ciągu życia. Ważnym ujęciem pracy jest przedstawienie wpływu owych wymiarów poradniczych na kształtowanie się życia człowieka i jego realiów. Poradnictwo jako „działanie” wieloaspektowe występuje we wszystkich sferach życia personalno-społecznego. Współcześnie poradnictwo zmierza do pojmowania go jako procesu trwającego i towarzyszącego człowiekowi przez całe życie. Podejmowane decyzje mają szczególne znaczenie. Dotyczy to m.in. planowania przyszłej kariery edukacyjno-zawodowej. Dziś mobilność, zarówno edukacyjna, jak i zawodowa znacznie wzrosła. Wybrany zawód, zdobyte wykształcenie i praktyka wytyczają kierunek przyszłych zmian kwalifikacji. Na całym świecie dąży się do tego, aby stworzyć sprawnie funkcjonujący system poradnictwa zawodowego – co stanowi niezbędny warunek rozwoju społeczno-gospodarczego każdego kraju.

Publikacja prezentuje różnorodne punkty spostrzegania poradnictwa w życiu człowieka, a tym samym wpisuje się w proces lizboński oraz w działalność Europejskiego Centrum Rozwoju Szkolenia Zawodowego, którego celem jest doskonalenie polityki i systemów poradnictwa przez całe życie oraz stosowanie wspólnych europejskich narzędzi referencyjnych. Zważywszy na fakt, że człowiek oczekuje pomocy i wsparcia nie tylko na etapie wyboru zawodu czy pierwszej pracy, ale również w dochodzeniu do mistrzostwa zawodowego oraz wartościowego wypełnienia czasu w wieku senioralnym, sędziwym, pojawia się tu koncepcja doradztwa całożyciowego. Należy uwypuklić fakt, iż całe nasze życie to nieustanne radzenie się innych. Wynika to zazwyczaj z niemożności rozwiązania codziennych problemów, a czasami z potrzeby uniknięcia odpowiedzialności za skutki naszych czynów.

Wszelkie przeobrażenia, z jakimi obecnie mamy do czynienia, kształtują współcześnie nowy model życia człowieka, w którym każda jednostka jest swego rodzaju „indywiduum” – a mianowicie człowieka potrzebującego permanentnego doradztwa, w każdej sferze swojego życia.

Spis treści:

Wprowadzenie

Daniel Kukla

I. PERSONALNO-SPOŁECZNE PODSTAWY PORADNICTWA ZAWODOWEGO

1. Orientacja i poradnictwo zawodowe w ciągu życia człowieka

Elżbieta Podoska-Filipowicz

Wstęp

1.1. Pojęcie i zadania orientacji zawodowej i poradnictwa zawodowego

1.2. Orientacja zawodowa a rozwój zawodowy człowieka

- 1.2.1. Okres kształcenia przedzawodowego
- 1.2.2. Okres edukacji zawodowej
- 1.2.3. Okres aktywności zawodowej
- 1.3. Poradnictwo zawodowe jako pomoc w rozwoju zawodowym
- 1.3.1. Poradnictwo dla dzieci i młodzieży
- 1.3.2. Poradnictwo dla osób dorosłych

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

2. Poradnictwo zawodowe w biografii człowieka

Agnieszka Bondaruk

Wstęp

- 2.1. Poradnictwo zawodowe w kontekście rozwoju zawodowego człowieka . rozważania teoretyczne
- 2.2 Wybrane teorie poradnicze rozwoju człowieka
  - 2.2.1. E. Erikson - rozwój poprzez kryzysy
  - 2.2.2. D. Levinson - funkcjonowanie człowieka dorosłego w poszczególnych fazach życia
  - 2.2.3. E. Ginzberg, S. Ginsburg i inni - teoria dojrzwania do wyboru zawodu
  - 2.2.4. D. Super - stadia życia zawodowego i zadania rozwojowe
- 2.3. Poradnictwo zawodowe dla dorastającej młodzieży i ludzi dorosłych z grupy 45+.

Rozwiązania praktyczne

- 2.3.1. Poradnictwo zawodowe dla młodzieży - prewencja bezrobocia
- 2.3.2. Poradnictwo zawodowe dla grupy 45+
- 2.4. Bezrobocie - zadania doradców zawodowych, profil kwalifikacyjny i etyka

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

3. Poradnictwo filozoficzne jako inspiracja dla innych form poradnictwa

Maciej Woźniczka

Wstęp

- 3.1. Dzieje i tradycja idei pomocowej filozofii
- 3.2. Poradnictwo filozoficzne jako element filozofii praktycznej
- 3.3. Literatura przedmiotu
- 3.4. Istota orientacji poradnictwa filozoficznego
- 3.5. Przestrzeń problemowa poradnictwa filozoficznego
- 3.6. Możliwość wykorzystania poradnictwa filozoficznego dla potrzeb innych form poradnictwa
- 3.7. Poradnictwo filozoficzne a edukacja filozoficzna

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

II. ŹRÓDŁA INFORMACJI W PORADNICTWIE EDUKACYJNO-ZAWODOWYM

1. Nauczyciel dziecka w wieku wczesnoszkolnym – „poradnictwo na progu”

Teresa Necka-Ilnicka

Wstęp

- 1.1. Nauczyciel i edukacja w założeniach programowych
- 1.2. Nauczyciel wobec zagadnień wstępnej orientacji zawodowej
- 1.3. Nauczyciel i edukacja w perspektywie konstruktywistycznej
- 1.4. Nauczyciel wobec zagadnienia „edukacji do sukcesu”
- 1.5. Nauczyciel i rodzic – „poradnictwo na progu”

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

2. Miejsce aspiracji w podjęciu decyzji edukacyjno-zawodowej młodzieży gimnazjalnej

Ewa Kot

Wstęp

- 2.1. Wyjaśnienie terminologiczne
- 2.2. Rodzaje aspiracji
- 2.3. Wpływ aspiracji na sukcesy i kariery
- 2.4. Środowisko kształcenia aspiracji
- 2.5. Ogólne refleksje z przeprowadzonych badań własnych

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

3. Poradnictwo zawodowe w systemie edukacji

Gertruda Wieczorek

Wstęp

- 3.1. Poradnictwo zawodowe w placówkach oświatowych
- 3.2. Cele i zadania szkolnego doradcy zawodowego
- 3.3. Poradnictwo zawodowe w gimnazjach
- 3.4. Wewnątrzszkolny system doradztwa w szkołach ponadgimnazjalnych
- 3.5. Korzyści wynikające z działalności Szkolnych Ośrodków Kariery

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

4. Edukacyjny wymiar poradnictwa zapośredniczonego

Monika Czerw-Bajer

Wstęp

- 4.1. Mass media i ich rola w życiu człowieka
- 4.2. W kręgu poradnictwa czytelniczego
- 4.3. Rola i znaczenie internetu w poradnictwie zapośredniczonym
- 4.4. Doradca wirtualny . próba charakterystyki
- 4.5. Poradnictwo zapośredniczone . zalety i wady
- 4.6. Kontekst edukacyjny zapośredniczonych form poradnictwa

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

5. Wybrane aspekty poradnictwa zawodowego dla dorosłych

Elżbieta Antosz

Wstęp

5.1. Rola doradcy zawodowego w kreowaniu optymalnej ścieżki kariery zawodowej

5.2. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy

5.3. Poradnictwo indywidualne i grupowe jako podstawowe formy wsparcia osób bezrobotnych

5.4. Sytuacja społeczno-zawodowa bezrobotnych osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP Częstochowa - wnioski końcowe na podstawie badań przeprowadzonych przez doradców zawodowych

5.5. Bariery utrudniające zatrudnienie osobom długotrwale bezrobotnym zarejestrowanym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

6. Nowe technologie komunikacyjne w kontekście rozwoju człowieka

Olga Łodyga

Wstęp

6.1. Trzy kroki do kariery w społeczeństwie informacyjnym

6.2. Doradztwo zawodowe na odległość - założenia teoretyczne

6.3. Zdalne doradztwo zawodowe - w praktyce

6.4. E-learning

6.5. Telepraca

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

III. PORADNICTWO ZAWODOWE W OBSZARZE KARIERY ZAWODOWEJ

1. Doradztwo i poradnictwo zawodowe w Polsce w latach 1948-1989 i ich kontynuacje we współczesnym poradnictwie kariery

Marcin Szumigraj

Wstęp

1.1. Instrument polityki gospodarczej

1.1.1. Poradnictwo zawodowe w okresie „planowej gospodarki siłą roboczą”

1.1.2. Poradnictwo zawodowe w służbie „planowania gospodarczego”

1.2. Poradnictwo zawodowe jako instrument wychowywania do wyboru zawodu

1.2.1. „Wychowanie do pracy”, czyli orientacja zawodowa w szkołach

1.2.2. Poradnie jako instytucje wspomagające „wychowanie do pracy”

1.3. Poradnictwo zawodowe jako instrument racjonalnej polityki społecznej

1.3.1. Krytyka dotychczasowych efektów realizacji poradnictwa

1.3.2. Uchwała nr 110 jako podstawa tworzenia systemu poradnictwa

Bibliografia

Streszczenie

2. Od edukacji do rynku pracy. Propozycje rozwiązań problemów, z jakimi klienci zwracają się do doradcy zawodowego na różnych etapach rozwoju kariery zawodowej

Ewelina Jednaka-Dąbrowska

Wstęp

- 2.1. Wybór zawodu - poradnictwo zawodowe w edukacji szkolnej
- 2.2. Weryfikacja ścieżki kariery zawodowej - poradnictwo zawodowe w edukacji akademickiej
- 2.3. Pierwsza praca - poradnictwo zawodowe w momencie wkraczania na rynek pracy
- 2.4. Poradnictwo zawodowe dla osób pracujących

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

3. Skuteczne zarządzanie własnym talentem szansą na odniesienie sukcesu zawodowego

Marta Zając, Daniel Kukla

Wstęp

- 3.1. Ja i mój talent na rynku pracy
- 3.2. Cena - honorarium
- 3.3. Dystrybucja talentu
- 3.4. Promocja talentu

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

4. Zarządzanie talentami jako element procesu doradczego w biurach karier

Agnieszka Pijaczyńska, Anna Talaga

Wstęp

- 4.1. Zarządzanie talentami na współczesnym rynku pracy
- 4.2. Rola biur karier w procesie doradczym
- 4.3. Praca doradcy z klientami biur karier o wybitnym potencjale

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

5. Współczesne tendencje w poradnictwie zawodowym: poradnictwo zawodowe a coaching kariery - próba porównania

Sylwia Pakulniewicz-Błońska

Wstęp

- 5.1. Coaching kariery a poradnictwo zawodowe - definicje
- 5.2. Założenia poradnictwa zawodowego i coachingu kariery – podobieństwa i różnice
- 5.3. Proces doradczy a proces coachingowy
- 5.4. Relacja doradcza a relacja coachingowa
- 5.5. Metody i narzędzia w poradnictwie zawodowym i coachingu
- 5.6. Kompetencje coacha, kompetencje doradcy

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

6. Coaching kariery jako forma wspierania rozwoju zawodowego

Robert Jasiński

Wstęp

- 6.1. Możliwości zastosowania coachingu kariery w rozwoju zawodowym jednostek
- 6.2. Coaching nakierowany na rozwój w organizacji
- 6.3. Coaching stosowany jak element procesów outplacementowych
- 6.4. Osobisty potencjał
- 6.5. Poczucie własnej wartości
- 6.6. Wzmocnienie poziomu motywacji i chęci do działania
- 6.7. Coaching związany ze zmianą pracy

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

7. Kobiety a kariera zawodowa - wzrost znaczenia pracy w życiu kobiet

Wioleta Duda

Wstęp

- 7.1. Kariera zawodowa, praca zawodowa, rozwój zawodowy - analiza podstawowych pojęć
- 7.2. Kobiety na rynku pracy
- 7.3. Praca zawodowa kobiet - motywacja i bariery
- 7.4. Stereotypowy obraz kobiety a rozwój kariery zawodowej
- 7.5. Prawo wobec kwestii pracy zawodowej kobiet

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

8. Starość i starzenie się z punktu widzenia współczesnego doradcy - geragoga

Anna Wieczorek

Wstęp

- 8.1. Starość i starzenie się...
- 8.2. Czynniki i cechy charakterystyczne starzenia się
- 8.3. Czas życia ludzkiego
- 8.4. Wiek sędziwy w różnych kulturach i epokach - prewencja przeciwstarzeniowa w ciągu wieków
- 8.5. Próby kontroli procesów starzenia się w dobie współczesności
- 8.6. Postawy społeczne w stosunku do ludzi starszych
- 8.7. Preferowany model starości - pomyślne starzenie się
- 8.8. Starzeć się z godnością
- 8.9. Korzyści wynikające z procesu starzenia się - przykłady udanego starzenia się

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie